

КОМФОРТНА ПЛОЩА УТРИМАННЯ СВИНЕЙ

Оцінка благополуччя свиней у зв'язку з площею утримання

Майкл БРУММ, Університет штату Небраска (США)

Капітальні інвестиції в приміщення для опоросу, дорощування й відгодівлі в сучасному свинарстві складають левову частку витрат. Тому рішення щодо того, скільки свиней утримувати у виробничих приміщеннях, має велике економічне значення. Будуючи ферму, треба не тільки визначити загальну виробничу потужність, а й кількість загонів в одному приміщенні і, відповідно, чисельність свиней у них. При цьому виробник повинен враховувати дані щодо впливу щільності поголів'я на виробничі показники тварин, особливості менеджменту та фінансові результати вирощування свиней за різних умов утримання.

Щільність поголів'я традиційно визначають як розмір площі на голову або, коли відо-

ма площа загону, – як кількість свиней на загін. У типових системах тварин утримують в одному загоні впродовж кількох тижнів. У таких випадках щільність поголів'я має визначати максимальна потреба у просторі. Так, у зоні дорощування критерієм буде маса поросят на момент переведення на відгодівлю, а для відгодівлі – маса під час реалізації на забій.

Результати численних досліджень демонструють, що брак простору негативно позначається на споживанні корму та спричиняє зниження середньодобового приросту. Причому конверсія корму не змінюється: більша щільність тварин у загоні не впливає на рівень засвоєння поживних речовин. Є припущення, що коли свині скупчені, їх потенціал до нарощування пісного м'яса знижу-

ється, також погіршується споживання корму, а відтак і росту.

При цьому доведено, що кожне зменшення площі на голову на 3% призводитиме до 1% погіршення середньодобового приросту та споживання корму. У правій колонці таблиці 1 показана площа на голову (відгодівля, зміст на повністю щільний підлозі), при якій середньодобовий приріст погіршується на 5%.

Крім того, при визначенні оптимального розміру загону слід враховувати «вільний» простір. Це місце для годівлі, напування, сну, руху та випорожнень. Так, чим більша група свиней у загоні, тим, як правило, менше вільного простору.

При розрахунку площі загону варто враховувати і «соціальну» ієрархію свиней.

Жива маса, кг	Оптимальна площа (м ² /гол), при якій середньодобовий приріст збігається з очікуваним	Площа (м ² /гол), при якій спостерігається погіршення середньодобового приросту на 5%
23	0,27	0,23
45	0,43	0,36
68	0,57	0,48
90	0,68	0,58
113	0,79	0,69
136	0,89	0,76

Ці тварини розпізнають своїх «товаришів» у стаді завдяки нюху. І поки розмір групи обмежений 20-25-ма головами, вони можуть покладатися на ці «підказки» та формувати стабільні соціальні ієрархії. Чим більша група, тим «нестабільніші» тварини. Тоді 1-5 свиней — домінанти, 1-5 — найслабші тварини, а решта так і не знаходить свого місця в цій соціальній ієрархії. Через це часто виникають конфлікти, що призводять до агресії, травмувань та, відповідно, погіршення виробничих показників.

Так, американські дослідники довели, що для групи розміром 5-30 свиней у загоні введення в стадо кожної нової тварини (навіть при достатній площі) загрожує зниженням приросту на 2 г/добу впродовж дорощування та 1 г/добу під час відгодівлі.

Інші дані доводять, що розміщення відлученців у великих групах (понад 100 поросят на загін) погіршує середньодобові прирости та споживання корму в перші 6-8 тижнів після переведення в цех дорощування.

Доведено, що реакція на розмір доступного простору для свиней на дорощуванні/відгодівлі може частково залежати від того, наскільки просто тварини адаптуються до нового «колективу». Так, для поросят, які залишаються в тій самій групі від відлучення до забою, зменшення площі на голову не впливає на поведінку та виробничі показники. Водночас при перегрупованні поросят у цеху дорощування/відгодівлі спостерігають погіршення середньодобового приросту (мінус 1%, коли площа на голову зменшується на 4,5-7%).

Ще один фактор, який потрібно враховувати, — погода. Свині просто адаптуються

Бетонні рейки для поросят на дорощуванні

до зміни температури навколишнього середовища. За холодних умов вони гуртуються і вкупі акумулюють тепло. У спекотний період, навпаки, намагаються охолодитися подалі одна від одної, потребуючи більше вільного простору. Отже, відповідно до таких поведінкових змін, взимку групу свиней у загоні можна збільшити на 1-2 тварини, а влітку — зменшити на таку ж кількість, якщо це дозволяє система утримання.

Збільшення площі утримання на голову не завжди гарантує кращий прибуток, оскільки при цьому зростають витрати. Тому, будуючи виробниче приміщення, треба розраховувати оптимальну площу загону та кількість свиней у ньому відповідно до норм добробуту, звично, не забуваючи про фінансову ефективність виробництва свинини.

Матеріал надано компанією «ХОГ СЛАТ Україна»